

Altmuligmanden Jens Kr. Andersen

Mie K. Jensen

Da Mie K. Jensen i begyndelsen af 1995 var i erhvervspraktik på Thisted Museum, fik hun som opgave at opspore oplysninger om J. K. Andersen, der på museet mest var kendt som forfatter til en håndfuld romaner udgivet på eget forlag. Især ved at spørge sig for i sin hjemby, Nr. Vorupør fandt hun oplysningerne til denne artikel.

J. K. Andersen blev aldrig kaldt andet end Jens Spilmand. Tilnavnet fik han, fordi han tog ud til baller og spillede på sin violin. Mange i hans familie var i øvrigt musikalske, også faderen, der et sted betegnes som musiker, husmand og fisker. Jens blev født i Vorupør den 12. oktober 1873 og døde sammesteds den 14. december 1952. Han var gift med Jensine Andersen, og de havde fem børn sammen, tre sønner og to døtre.

Jens var bådebygger, udlært i Sdr. Vorupør hos Chr. Thomsen, som er forfader til tidens kystbåde. Jens Spilmand etablerede sig senere med eget bådebyggeri over for kirken i Nr. Vorupør. På grundlag af Chr. Thomsens grundtype udviklede han i 1919 den store kystbådetype, hvis hovedlinier stadig benyttes. Jens Spilmand byggede bl.a. to både til Stenbjerg, som var opkaldt efter sønnerne Charles og Eron. Han var selvstændig bådebygger fra århundredeskiftet og frem til 1935.

Familien Jens Kr. Andersen.

Udover at være bådebygger var J. K. Andersen også smed, opfinder og forfatter. Af temperament var han ilter og meget original, forstået i positiv forstand. Han tegnede forskellige ting, derefter byggede han dem og afprøvede deres funktionsdygtighed. Der kan bl.a. nævnes en stopmaskine, klinker, klippemaskine (til hjælp under

skovbrand) og en muslingemaskine, som desværre ikke virkede efter hensigten. Han forenkede også det system, hvormed man trak bådene ud i havet, hvilket tidligere var en meget besværlig proces. Nogle af opfindelserne fungerede, andre gjorde ikke. Men uanset hvad, så skulle ideerne afprøves.

Bygge og tømre kunne Jens Spilmand også. Han byggede selv en café på Vesterhavsgade. Huset er der stadigvæk over for den nuværende bager Andersen.

J. K. Andersen var en lille mand, ca. 160 cm høj. Han havde en vis sans for humor. Således havde han en søndag, da han og Jensine skulle i kirke, taget hendes sko på, så hun ikke kunne finde dem. Ved en anden lejlighed ville Jensine ikke reparere hans bukser, så derfor klippede han selv et par og syede dem.

På et tidspunkt tegnede J. K. A. aktier for bilkompagniet, der var et selskab, som kørte fisk op fra bådene på stranden, hvis de enten havde aktier i selskabet eller betalte direkte for transporten.

Det var først, da J. K. Andersen havde lagt op som bådebygger, at han begyndte at skrive bøger. Han udgav bøgerne på eget forlag, og med undtagelse af den første, der blev trykt i Lemvig, blev bøgerne trykt på Thisted Amts Tidendes bogtrykkeri i Thisted. Han cyklede selv rundt fra dør til dør og solgte bøgerne, en imponerende bedrift, når man tænker på, at hver af bøgerne er udkommet i enten 2000 eller 4000 eksemplarer.

I 1940'erne blev det til i alt fem romaner. De har hver især et omfang på omkring 100 sider. Det drejer sig om "Der gaar Braad over Revlerne" (1941), "Risbypigen" (1943), "Peter Fisker" (1944-2. opl. 1945), "En Hemmelighed" (1945) og "Strandvagten. (1947 -2. opl. 1949).

For mig var det lidt overraskende, at sproget i bøgerne virker ret så moderne. Sætningerne er ikke så lange, og J. K. Andersen skifter uden besvær mellem direkte og indirekte tale. Man kan sige, at også dette håndværk kunne han.

Der foregår meget i J. K. Andersens bøger, hvor vi kan læse om rejser, udskejelser og fromhed, kærlighed og drukneulykker. Bortset fra et enkelt vigtigt punkt kunne J. K. Andersen måske kaldes fiskernes Morten Korch. Men dette enkelte punkt er til gengæld det, som alt drejer sig om i bøgerne. Det er den religiøse omvendelse. J. K. Andersen skrev bøger for at frelse folks sjæle fra evig fortabelse.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1995, side 115-116).